

## **ABSTRACT DOCTORAATSONDERZOEK DE BUS SOFIE**

### **DOING GENDER OP DE JEUGDRECHTBANK: SPECIFIEKE PROBLEMEN, SPECIFIEKE AANPAK**

#### **Een empirisch onderzoek naar gegenderde praktijken op twee Nederlandstalige jeugdrechtbanken**

Het vraagstuk naar de doorwerking van gender en de daarmee samenhangende intersecties met andere elementen betreft een relatief onontgonnen onderzoekdomein binnen de (Belgische) jeugdrechtbank. Niettemin hebben elk van deze elementen, net als de verwevenheid die er tussen kan bestaan, hun belang binnen deze context. Immers, de jeugdrechter kijkt niet louter naar de feiten en het gedrag van de minderjarige, maar ook naar hun persoon en achterliggende context. Het is net daar dat deze elementen op de voorgrond kunnen treden en werkzaam zijn, én op die manier maatschappelijke verschillen tussen meisjes en jongens tot stand brengen (Eliaerts, 2001: 372; Platt, 1969: 28; Thomas & Cage, 1977: 237-238; van Mens-Verhulst & Radtke, 2009: 8). Het onderzoek vertrekt vanuit deze lacune én beoogt een kruisbestuiving tussen enerzijds jeugdrecht en jeugdcriminologie en anderzijds gender en intersectionaliteit. Centraal staat de vraag *“op welke manier zich een gegenderde praktijk veruiterlijkt binnen de twee bestudeerde Nederlandstalige jeugdrechtbanken en hoe deze praktijk zich karakteriseert?”*

De focus ligt op de representatie, constructie en problematisering van meisjes en jongens binnen de jeugdrechtbankpraktijk, zij het vanuit het perspectief van de professionele actoren. Het betreft dus een sociaal geconstrueerde realiteit (cf. Brants, 2013). De verzamelde data worden als één geheel beschouwd en beslaan 120 jeugdrechtbankdossiers, 56 jeugdrechtbankzittingen en het interviewen van 8 jeugdrechters en 2 jeugdparquetmagistraten.

De analyse toont aan dat gegenderde praktijken op de jeugdrechtbank een subtiel en gradueel proces omvatten. Op **een eerste, meer algemeen niveau** krijgt de jeugdrechtbankpraktijk in hoofdzaak vorm door jeugdrechtelijke en -beschermingsprincipes. Het zijn in de eerste plaats de interventiegrond als procedureel, juridisch element én het jeugdrechtbankdossier als functioneel element die alomvattend de fundamenteen uitmaken waarop de jeugdrechtbankpraktijk is gebaseerd. Gender en de daarmee samenhangende intersecties met andere elementen zijn bijgevolg weinig expliciet waarneembaar. Het gaat om *“subtiele mechanismen en discoursen”* (van den Brink, 2011: 25, 51-53) die doorkruist worden door de klassieke jeugdbeschermingsprincipes. De *intersectionele benadering van doing gender* speelt zich dan ook veel meer af op **een tweede, meer subtiel niveau**, wat meteen de gelaagdheid aantoont van een dergelijke benadering binnen de jeugdrechtbank. Het is immers op dit niveau dat in eerste orde het meisje- en jongen-zijn doorwerken, weliswaar in interactie met de interventiegrond. Vervolgens zijn daar in tweede orde gezinsdynamieken en kwetsbaarheden op verschillende levensgebieden in werkzaam. Het vergt bijgevolg een overstijgen van het routinematig gegeven binnen de professionele jeugdrechtbankcontext. En het is net de variatie in de combinatie van deze elementen die onderscheidend werkt tussen meisjes en jongens, maar ook binnen de groep van meisjes én jongens. Het is dan ook net het subtiel en complexe samenspel van deze verschillende elementen dat uiteindelijk tot een bijna onzichtbare gegenderde jeugdrechtbankpraktijk aanleiding geeft.

## **ABSTRACT PHD RESEARCH DE BUS SOFIE**

### **DOING GENDER IN THE YOUTH COURT: SPECIFIC PROBLEMS, SPECIFIC APPROACH**

#### **An empirical analysis of gendered practices at two Dutch-speaking youth courts**

The issue how gender and the intersecting elements operate within the (Belgian) youth court remains a relatively unexplored research field. As the youth judge doesn't exclusively focus on the delinquent or status offense and also takes into account the personality and the background of the minor, each of these elements have a role to play in this specific context. Given the social welfare orientation of the youth justice system, gender and the intersecting elements can affect this practice and create social differences between girls and boys (Bishop, Leiber & Johnson, 2010: 215; Eliaerts, 2001: 372; Platt, 1969: 28; Thomas & Cage, 1977: 237-238; van Mens-Verhulst & Radtke, 2009: 8). The current research tries to fill this gap and puts forward a multidisciplinary approach. It aims at cross-pollinating youth justice and youth criminology on the one hand, and gender and intersectionality on the other hand. It leads to the following central research question: *"How does a gendered practice occur within the two studied Dutch-speaking youth courts and what are the characteristics of this practice?"*

The emphasis is on the presence, construction and problematisation of girls and boys within the youth court practice, from the perspective of the professional actors. Consequently, the youth court practice is researched as a socially constructed reality (cf. Brants, 2013). The data collected from the two youth courts consist of 120 youth court case files, 56 youth court hearings and 10 semi-structured interviews with youth judges (8) and youth public prosecutors (2).

The analysis indicates the subtle and progressive character of a gendered youth court practice. At a **first, more general level** this practice is shaped by the traditional youth protection principles. The qualification of a case and the youth court case file operate as respectively procedural and functional elements that cover the whole functioning of the youth court practice in general. Gender and the intersecting elements operate much more on a **second, more subtle level** and aren't explicitly observable. They act as *"subtle mechanisms and discourses"* (van den Brink, 2011: 25, 51-53) intertwined with the traditional youth protection principles. At this second level the interaction between sex and gender, and other elements such as class, age, religion, sexual orientation, family background, financial situation, school situation, vulnerabilities,... becomes visible. Being a girl or a boy does matter, albeit in interaction with the qualification of a case. Subsequently, the intersection with family dynamics and vulnerabilities across different life domains further affects the construction and problematisation of girls and boys. Worth mentioning is that it is the variation in the combination of these elements that creates these subtleties and differences which occur between and within girls and boys. The intersectional approach of doing gender in the youth court is thus multi-faceted and implies a transcending of the daily court practice. It is shaped by the subtle and complex interplay of these various elements that lead to an almost invisible gendered youth court practice.